

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
 danjih ob **torških, četrških**
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
 haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
 uri večer. — Obojno izdanje stane:
 za 12 mesecev . . . 1.40
 za 6 mesecev . . . 0.70
 za 3 mesecev . . . 0.35
 za pol leta . . . 0.18
 za vsa leta . . . 1.00
 Na naročbe brez priložne naravnine se
 ne jemlje ozir.
 Posamične številke se dobivajo v pro-
 dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.,
 v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno
 izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašajo se računsko po tarifi v petiti; za
 naslove z debelimi črkami se plačujejo
 prostori, kolikor obsega naslovne vrstice.
 Poslana osmrtnica in javnoizjavna, do-
 mači oglašajo itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uradništvu:
 ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
 biti frankovano, kor nefrankovano se ne
 sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacijo in oglašje spru-
 jema upravitelju ulice Caserma 13.
 Odprte reklamacije so proste poštnine.

„Edinost“ je moč!

Še jedno našim gosp. poslancem.

Leto dni je ravnokar minulo, odkar se je grof Taaffe moral umakniti pred združenimi silami Hohenwarta, Plenerja in poljake šlahte, in sicer v istem trenutku, ko je hotel sestaviti lopato, da nam dovrši velik, zares državniški, in — kar je najvažnejše — za pomirjenje duhov neizogibno potreben čin ko je po posebnem nalogu in po želji našega skrbnega, bistrovidnega in modrega vladarja predložil poslanski abonci načrt za preosnovo volilnega reda.

Med milijoni avstrijskega prebivalstva zavlada je veliko veselje, med privilegovanimi stanoviti in onimi strankami, ki erpijo svojo moč jedino le iz krivičnosti dosedanjega volilnega reda, pa silen strah.

In tako smo videli, kako se je dogodil velik čudež: videli smo, kako so se združile v trdno falango stranke, tako silno različne po svojih nadelih, po svojih tendencah in po svojih koristih; videli smo — da govorimo s dom. Ebenhoehom — kako so se združili desno in levo, dá in ne, belo in črno, videli smo, kakó so se združili avtonomisti in centralisti, konservativci in liberalci, klerikali in mogočni Israel. Videli smo in strmeli. A kje je bila tista sila, ki je dognala ta veliki čudež? Ta sila je bila — strah: strah za svoje privilegije, strah za svojo moč in nadvladje.

Od tedaj je minolo jedno leto. In kdor je v tej dobi jednega leta vestno opazoval vse gibanje te čudne koalicije starih in novih nasprotnikov, videti je moral, da je vse stremenje sedanjega sistema obrnjeno v to, da prepreči, kar se preprečiti ne dá, da v kratki politična prava onim, ki zahtevajo ta prava kot avstrijski državljani in kot koristni in neizogibno potrebni člani človeške družbe, da odloži ad calendae graecas izpolniti prisrčno željo milijonov avstrijskega prebivalstva: da sapse pot volilni reformi.

Reči smemo torej, da istotako, kakor je nenaravna zveza, ki je strmoglavila grofa Taaffe-a, je tudi krivično nje stremenje. In če bi bili tudi do danes dvomili o namenih slavne koalicije, danes gotovo ne dvomi živ krst več.

Da potolažijo razburjeno javno menenje, proglasili so koaliranci ob svojem nastopu, da so tudi oni uverjeni o potrebi volilne reforme ter da jim bo prva in poglavitna skrb, da se res izvede ta reforma, in celo pravičnejša — takó so zatrjevali slovesno — nego bi bila ona, koja je nameraval grof Taaffe. In da bi svet tem gotoveje veroval njihovim zatrdilom, izvolili so si krasno geslo — resničnosti in pravičnosti.

PODLISTEK.

Jurij Grabrijan.

Spisal Julij pl. Kleinmayr.

II.

Niš ne stori sato, da hvalil bil svet te;
 pa vendar
 Marno pečaj se s vsem, kar koli ti hvalo
 prinaša!

Grabrijan je povsod budil narod, razširjal je knjige med ljudstvom, v nemal mladino v narodno petje in v čitanje; pri volitvah poganjal se za narodne volilce; podpiral narodna društva, spodbujal in izgojeval je mlade talente — da, delal in živel je za „dom in očetovstvo!“

V vseh krajih, kjer je služboval, gorel je ob jednem za čast Božjo, a med dolžnosti župnih predstojnikov se gotovo ameštil tudi skrb za snago in lepšanje Božjih hramov in tudi v tej zadevi je zastopil v popolni meri. Skerbel je sploh za lepoto cerkv in povsod zaslužek dajal domačim slovenskim umetnikom. Lepšal je cerkve, posebno svojo žup-

Po teh slovesnih izjavah pričakovati bi bili smeli s absolutno gotovostjo, da postavi koalicija v svoj program za ravnokar nastopivše zasedanje državnega zbora na prvo mesto — volilno reformo. Ali glejte! Ta program je zares mnogovrsten, toda v njem ni ne duha ne sluha o volilni reformi. Kdor ima oči, da vidi, mora biti torej danes uverjen do dobrega, da koalicija ni nikdar resno mislila na to, da razširi volilno in politično pravo v tem smislu, da pridemo tudi v Avstriji do pravega ljudskega parlamenta.

Ker je torej koalicija hotela opravičiti svoj postanek in obstanek s resno voljo, uvesti pravično volilno reformo, in ker se je v svojem programu za sedanje zasedanje državnega zbora izneverila dani besedi, izgubila in zaprčila je pravo do obstanka.

Tako sodimo mi in tako mora soditi s nami sleherni človek, kojemu niso za kulisami „državniške modrosti“ ucepili drugačne nazore.

Nam nepoboljšljivim skeptikom bilo je pa še od prvega začetka jasno, da je bilo vse širokoustenje o „pravični volilni reformi“ le pesek v oči, sicer ne bi bili gospoda koaliranci proglasili načela, da treba braniti sedanje „posestno stanje“. Kako naj bi, za božjo voljo, želeli pravične volilne reforme tisti, ki hoče sajedno ohraniti in konservirati sedanje „posestno stanje“ s vsemi njega vnebovpijočimi krivicami? Pravični bi hoteli biti in vendar ohraniti — krivico! Kolika neiskrenost, kolika neodkritosrčnost v dobi „pravičnosti in resničnosti!“ Vse obljube gledé na volilno reformo bile so le prazna slama; slama je pogorela, a ostal nam je kup pepela.

To naše atališče nasproti koaliciji je sicer že znano, vendar se nam je zdelo potrebno, da je naglasimo še enkrat kratkimi besedami, slasti zato, da ne bi kdo krivo tolmačil teh par besed, koje mislimo spregovoriti sedaj do onih gospodov poslancev, ki se menda počutijo jako dobro v svetlji sedanjega sistema.

Mi smo valje vsemu svojem, tolikrat očitnemu „radikalizmu“, vendar-le vsikdar toliko lojalni, da radi spoštujemo tudi tuje prepričanje in tuje nazore. In tako nam ne prihaja na misel, da bi hoteli dvomiti o poštenih namenih onih slovenskih poslancev, ki sede v koaliciji. Do teh poslancev nam je spregovoriti danes resno besedo. Uverjeni, da je tudi njim blagor národa slovenskega na sroci, nadejamo se, da se pokažejo neizprosne tudi v svojem klubu, kadar bo tako zahtevala naša korist. Pred vsem pa naj se drže trdno in neizprosno, ko jih bude sladkimi besedami in očetovsko „modrostjo“ hotel

nijáko in ložko. V prvih teh dveh imamo po njegovem prizadevanji krasne slike na opresnem zidu, katere je mojsterski izpeljal domači umetnik Wolf. V svoji visoki starosti pa je postavil s pripomočjo Vipavecev cerkvi matere Božje v Logu velikansk zvonik, ki spominja na velikega dekana Jurija Grabrijana.

Spisatelj tega životopisa hrani rokopis Grabrijanove okrožnice s dne 29. septembra 1863., ki slove: „Čestiti župani, spoštovani možje v Gabrijah, po Brancio, v Šmariji in v Štjaku! Slišali ste, da nas potreba sili pri cerkvi matere Božje v Logu nov zvonik napraviti, ker stara dva nista več za rabo. Cerkev nima toliko premoženja, da bi ga mogla sama sezidati in če vsi okraji nekdanje stare Vipavske fars s svojo pomočjo ne prihitijo, priti mora cerkev ob stolp in ob zvonjenje. Obračam se toraj ne samo na svoje domače vernike, ampak tudi na vas, ki vas v duhu stare zveze še smirom štejem za stare župljane, čeravno ste po škofiji ločeni. Pomagajte nam pri residanju stolpa one cer-

mehčiti njih glav in voditelj, ko jih bude strašil: koalicija je v nevarnosti, ako ne odjenjate pred nemškimi liberalci.

O ti nemški liberalci! Ne, ne, od te strani ne preti koaliciji nobena nevarnost; ti nemški liberalci imajo tisoč varovkov — več nego katera si bodi koaliranih strank —, da negujejo in varujejo koaličijsko cvetko. In če pride še desetero „celjskih vprašanj“, oni gotovo ne zrušijo koalicije. A to so vam drzni komedijasi, ki ropotanjem radi plašijo tiste, ki se plašiti dajo.

Oni bodo vtrajali v koaliciji in bodo morda celo doprinali kake „žrtve“ tako dolge, dokler ne skrpajo kake volilne reforme — njim na korist. Hinc illae lacrimae! Saj gotovo, kje jih čevlji žuli. Razširiti bi pač hoteli volilno pravo — čemu se pa nazivljajo „liberalna stranka“ —, toda le na one kroge, ki so zavieni od velikega kapitala, na kroge velike industrije in obrti. V ta konečni cilj je obrnjeno danes vse stremenje, ker vedo, da ni druge rešitve za nemški liberalizem v Avstriji. Stranka nemških liberalcev mora trepetati pred vsako spremembo sedanjega sistema, ona je tako šibka, da se mora tiščati v varnem pristanišču koalicije in gorje njej, ako bi se v njo sedanjem stanju drnila na široko morje volilne borbe.

Pred to stranko se ni bati koaliciji, poguba jej pride od drugod.

Zato pa prosimo in ritimo naše gospode poslance in Hohenwartovega kluba, da se ne dajo plašiti in begati, kadar pridejo v razgovor naši vitalni interesi. Kakor je sedaj ob celjskem vprašanji že izjavila nemška levica, da ne izstopi iz koalicije, ako se tudi osnuje v Celji slovenek gimnazij, tako tudi v bodoče gotovo ne stori ničesar proti koaliciji, ker ni tako brespametna, da bi šagala jedino vejo, na kateri sedi.

Zvita je pač ta stranka in izvožbana — kakor nobena druga — za uprizranje velikih demonstracij in ropota, ali tisti grozni strah pred njo je danes manj opravičen nego kedaj poprej. Kdo bi tekel pred človekom, ki se mora opirati ob palico?

Glavo po konci torej, koalirana gospoda slovenska, da nam pokažete enkrat obečani sad svoje taktike!

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.) V torek je bila prva seja po štirimesečnem prestanku. Gospod finančni minister Plener je predložil proračun za bodoče leto, ki kaže prebitek 2,457.707 glđ. V svojem ekspanzu je naglašal minister, da se promet in obseg

kve, katero tudi vi visoko spoštujete . . . Prijateljski poti dalje razlaga častitljivi dekan, kako bi se lahko napravila vinska „bera“ itd. in posrečilo se mu je; delo časti dekana!

Koliko pa je Grabrijan storil za razvoj narodne zavesti, to je znano slehernemu Nostanjanu in tudi v obćem Slovencu, ki je kolikaj slišal o narodnem gibanju v novejšem času. Ime Grabrijan čuli smo na taborih, v deželnom zboru Kranjskem, v čitalnicah in na drugih narodnih shodih.

„Tabori“ bili so veliki ljudski shodi, v katerih je ljudstvo javno razodevalo svoje menenje. Naši bratje Čehi so se skušali v mnogih taborih in tudi mi Slovenci smo začeli leta 1868. taboriti in prepričali smo se velike koristi teh shodov. Leta 1869. in 1870. bila sta prav „taborek“, tako 9. maja 1869. na Kalci, 17. maja na Vižmarjih in leta 1870. 12. junija v Cerknici in 14. avgusta v Vipavi. Grabrijan se je dejansko udeležil teh taborov, čeravno je imel že blizo 70 let. Na pozivu za tabor na Kalcu poleg Zagarja na Pivki vidimo med odborom mimo dr. K.

državnih železnic množi od leta do leta ter naznanil, da se skoro podržavijo česka zapadna železnica, moravsko-šlezka centralna železnica in obmejna železnice. Podržavljenje južne železnice bo ugaajalo željam mesta tržaškega in bo sledila temu podržavljenju splošna preosnova prometa. Naše državno gospodarstvo je v ugodnem stanju. Izkazani prebitek sloni na rednem proračunu. — Posvetovanja v ministerijalnih komisijah o preuravnavi plač državnim uradnikom še niso završena in torej ni še mogoče staviti definitivnih predlogov. — Na mosto sedanjega obdačenja žganja stopi monopol. — O splošnem gospodarskem položaju v Evropi se je izjavil minister, da je poljedelstvo v slabem položaju, le živinoreja se množi. Industrija pa se je močno povzdignila v poslednjih letih. Na Nižjem Avstrijskem, Češkem, v Silesiji in na Primorskem je navstalo 1440 novih industrijskih podjetij. Povišali so se dohodki železnic, poraba cigaret je poskočila od 903 na 1496 milijonov. Za preosnovo valute uložilo se je do meseca oktobra v banko slata za 18,666.660 glđ., nad polovico not po 1 glđ. umaknilo se je iz prometa.

Mladoccheški poslanec Blažek je zahteval nujnost za predlog, da se odpravi izjemno stanje v Pragi. Blažek in Kaftan sta hudo napadla vlado in ministra za notranje stvari. Poslednji se je protivil nujnosti, trdč, da še trajajo rovanja in slasti je mnogo slučajev, da se upirajo strašarjem. Vladi je dolžnost skrbeti za mir in red; vlada opazuje vestno dogodke na Češkem in ko se razjasné ti odnošaji, stori iz lastne inicijative sklepe, ki eventualno ne ostanejo omejeni na samo odpravo izjemnega stanja. Zbornica je na to odklonila nujnost. Pač pa je priznala nujnost predloga posl. grofa Palffy-a, da se postavijo v proračun sneški za poskuse s novim Behringovim sredstvom proti dá-vici in da je misliti na osnovo državnih prirejevalnic tega sredstva.

Posl. Pernertstorfer je stavil nujni predlog radi volilne reforme. O nujnosti tega predloga bodo razpravljali v današnji seji.

Za obće volilno pravo vršila so se te dni — ob otvorenju državnega zbora — po vseh večih mestih demonstracije. Tudi v Krakovu v Galiciji vršil se je shod, pri katerem so udeležniki (kakih 3000 oseb) vprejeli resolucijo za obće volilno pravo. Po sbo-rovanju je nastala praska med delavci in ro-darji, zbok česar so zaprli kakih 50 oseb. — Velike mase trkajo na vrata parlamenta, Bog zna, ali jih bodo hoteli slušati oni, ki varujejo tam notri svoje — posestno stanje!

Lavriča, dr. Etbina H. Costo, Iv. Nabergoja, dr. Žigona, tudi imo čestitljivega dekana Vipavskega. Tabor bil je vkljub ne ravno ugodnemu vremenu kaj krasen, privrelo je mnogo ljudstva in prvi ta tabor na zemlji slovensko-kranjski brojil je nad 10.000 udeležencev. Navdušenost bila je velika. Jednoglavno sprejele so se resolucije: 1. s jedinjenje Slovencev v jedno kronovino s jednim deželnim zborom; 2. vpeljaja slovenskega jezika v šole in v urade; 3. ustanovitov domačih zavarovalnih družeb itd.

Velikanek pa je bil tabor v Vižmarjih, kjer se je zbralo nad 30.000 ljudi in ki je jasno kazal, da slovenska narodnost ni bila več igrača.

14. avgusta 1870. pa napravi Jurij Grabrijan s pripomočjo drugih rodoljubov v Vipavi kaj lep tabor, kateremu je predsedoval dr. Etbin Costa. Duša temu dnevru pa je bil taborit „starosta“ Grabrijan. Častnjemu! (Dalje prih.)

Deželno rastavo v Lvovu so zaključili dne 16. t. m. na sijajen način. Predsednik razstavi, knez Sapieha, in mnogo govorniki so naglašali velik uspeh razstave, na katerem se je zahvaliti v prvi vrsti cesarju in slovesnemu delovanju obeh narodnosti.

Bolezen ruskega carja. Zdravniki objavljajo v vladnem glasilu, da je konstatiral konsilij s dne 16. t. m., da se bolezen na ledicah ni zmanjšala ter da se opešale moči. Zdravniki se nadejajo, da bo južno obnove ugodno vplivalo na bolezen. — Iz Berlina javljajo, da je ob 80letnici Aleksandrovega gardijskega polka general Hancke napil carju Aleksandru, izrekel željo, da Bog ohrani carja Aleksandra še mnogo let. Bog daj — rekel je general, da bi se caru skoro obrnilo na bolje.

Volitve v Belgiji. Oficijelni uspeh volitev v zbornico je nastopil: izvoljenih je 77 katolikov, 7 liberalcev in radikalcev, 12 socialistov. Treba še 56 ožjih volitev.

Različne vesti.

Izvenredni občni zbor društva „Edinost“ vrtil se boede prihodnjo nedeljo ob 10. uri predpoludne v telovadnici „Tržaškega Sokola“ (na voglu ulice Farneto in Amalia.) Opozorjamo posebno okoliščine, da se boede na tem shodu obravnavalo o važnih resolucijah gospodarskega značaja, katere so bile predložene že rednemu obnemu zboru, a niso mogle priti na vrsto, ker se je preveč raztegnila razprava o političnem položaju. Želeti je torej obile udeležbe tudi se strani okoličanov.

Za družbo sv. Cirila in Metoda, in sicer v ta namen, da postane društvo Velešila pokrovitelj, nabrali so povsem pošteni krokarčki v osmici pri Sancinu v Skednju 120 stotink. Tej svoti so pridodali: Vesele se svojega imendana, priložila je Ferova Rozika 80 stotink, „mladi Drejačič“ 20 stotink v stavu, da „Bortlo“ pridno čevlje šika, „Piščonček“ dodal 50 stotink v stavu, da se „Vouk“ več kot gotovo ženi; za dobljeno stavu, da se blato gotovo posuši“ dodali so „Momič“, „Gopič“ in „Tunič“ 62 stotink. Vkupno 282 stotink. — Nadalje so nabrali pri Kravosu 1 krono 32 stotink v spomin petdesetletnice Simona Gregorčiča. — Jajčičeva posadka je darovala 80 stotink v dokaz, da ni še pobegnila in da ne pobegne. — Namesto broševnega voščila S. Gregorčiču podarili so družbi sv. Cirila in Metoda: Hajpel 29 stot., Lodič 28 stot., Male, Hvastja, Lampe vsaki po 20 stot. Lestan 18 stot. in Volčič 40 stot.

Za svetovlansko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda sta nabrala gospoda Sklavčič in mladi Čokič pri sestanku po zborovanju „Kmetijske družbe“ v Lonjerju v nedeljo dne 14. oktobra ob veselem petju basoviškega kvarteta in ob prvem nastopu tam mošnjega pevskega društva, med fanti, oberfanti, moškimi in obermoškimi 6 kron 30 stotink, 20 centezimov in 1/2 starega luknjičastega novčiča.

Vel se jednaki! Iz Trsta nam pišejo: V večernem izdanju od torka se točite o tukajšnjem konservativnem listu „Il Popolo“, da nam je v narodnem pogledu istotako sovražna, kakor vsi drugi Italijani. Kako nam more biti prijazen, ko je glavni urednik tega lista naš odtis nasprotnik. Hočete-li dokazati? Ko so prišli sidati VI. župno cerkev v Rocolu (ki pa še sedaj ni dodelana), izjavil se je isti gospod, da bi si Slovenci hoteli tam sezidati ognjišče panalavizma, kar pa treba preprečiti!!!

In potem se čudite, da je „Il Popolo“ nasproten dvojezičnim napisom!!! Konservativci mrze nas in naš jezik tako v Gorci kakor v Trstu — ergo: vsi so jednaki.

Lloydovi dohodki. Minolega avgusta meseca je imela parobrodna družba „Avstrijski Lloyd“ 688.999 gld. dohodkov (56.266 gld. manj nego lani avgusta meseca). Od 1. januarja do 31. avgusta t. l. imel je „Lloyd“ 6.254.845 gld. dohodkov (60.104 gld. manj nego lani v isti dobi).

Proti dvojezičnim napisom priredili so demonstracijo seveda tudi v Kopru. V ponedeljek se je zbral mestni zastop v posebno izredno sejo, pri kateri je župan Cobol protestoval proti napravi dvojezičnih napisov pri sodišču Koperskem. Sprejeli so na to predlog dra. Bellia, da je predložiti spomenico se zahtevanjem, da višje deželno sodišče pre-

kliče svojo naredbo. — Iz dvorane so prenesli demonstracijo na ulico: ves trg je bil razsvetljen bengaličnimi ognji in gospoda trgovci so zaprli svoje lokale — kakor samozadovoljno naglašala poluuraadni „Mattino“ — v znak demonstracije. No, mi bi radi vedeli, ali gospodje trgovci koperski tudi tedaj zapirajo svoje lokale, ko jim prinaša ubogo slovensko in od njih toli sovraženo ljudstvo — svoj krvavo zasluženi denar, svoje žulje, sad svojega znoja. Le počasi gospoda! Marsikoga po Istri je že minolo veselje do demonstriranja — glej n. pr. Buzet —, morda pride tudi za trgovce Koperske dan, ko ne bodo več zapirali svojih prodajalnic, ker ne bodo imeli komu. Naš dobri Bog ne plačuje vsake sobote, a dolžan ne ostane vendar nikomur!

Prvi sneg. Iz Ljubljane poročajo, da je minoli ponedeljek popoldne med bliskom, gromenjem in deževjem zapadel tako gost sneg, da je obležal celó po mokrih tleh. Bela odeja je seveda kmalo skopnela pred solničnimi žarki, toda vazduh se je močno ohladil. — Milanski in Veroneški listi prinašajo dolga poročila o obilnem snegu, ki je zapadel po gornji Italiji po vseh predalpskih pokrajinah. Ta sneg je v raznih krajih napravil mnogo škodo na sadnem drevju. Pravijo, da od pamti-veka ni bilo v Italiji ob tem času toliko snega in mraza.

Okrajni zdravnik Rojanski umrl nenadoma. Predvčerajšnjem nekoliko po 6. uri zvečer se je peljal okrajni zdravnik okraja Rojan, dr. Filip Florio, stanujoč v ulici Belvedere hāt. 13, po tramvaju, namenjen domov. Prišedši voz pred kavarno Fabris na trgu velike vojašnice, obledel je zdravnik in omahnil. Mišleči, da mu je zlo, ustavili so voz in odnesli zdravnika v kavarno, kjer so ga posadili na blazinjak in obvestili zdravniško postajo. Predno je prišel zdravnik s zdravniške postaje, prišla sta v kavarno dva druga zdravnika, ki sta slučajno doznala o stvari in se takoj prepričala, da Floriju ne more pomagati več človeška umetnost kajti bil je že mrtev. Bržkone ga je zadela erčna káp. Na to so obvestili policijo o nenadni smrti in kmalu je prišel policijski komisar na lice mesta, kateri je, zabeležišči slučaj, kakor velja zakon, izročil stražarju vrednostne predmete, katere so našli pri pokojniku, s poveljem, da jih poneso soprogi pokojnikovi. V tem je prišel mrtvaški voz podvzetja Zimolo, v kojem so odpeljali truplo na dom. Pokojni dr. Florio bil je že-le 43 let star; vsakdo si more domisljati žalost mlade vdove, ko so ji prinesli na dom mrtvo truplo nje soproga, kateri je bil pred nekoliko urami zapustil stanovanje zdrav in vesel! Nesrečna žena je takoj ispila malo steklenice stupa; videvši je domačini, kako jo je vil krč, pozvali so urno zdravnika s zdravniške postaje, ki je nesrečnici ispral želodec in odklonil daljno nevarnost. Gospa je vedno še zelo razburjena in, kdo zna, da-li ne poskusi soprogo končati si svoje življenje, ako domačini ne bodo strogo pazili nanjo.

Zblaznel. 22letni sidarski pomočnik Miha Bertoč, stanujoč na Vrđeli hāt. 419, zblaznel je predvčerajšnjem nenadoma. Ker se je vedel kakor bešen, morali so ga zvezati in odpraviti v bolnišnico.

Nezgodi. 60letna Josipina Švara iz Komna, stanujoča v ulici Media hāt. 30, splezala je predvčerajšnjem popoldne na neko drevo v dvorišču. Veja se je zlomila pod težo ženske in starka je padla iz znatne višočine, vendar pa se je vjela še na nižji veji. Na nje kričanje prihiteli so ljudje, ki so jo spravili raz drevo; žena si je o padu zlomila desno ključnico. — 48letnemu klesarju Martinu Škabarju padel je predvčerajšnjem težak kamen na desno nogo. Škabarja so odpeljali v bolnišnišnico, ker je noga zlomljena.

Madjarska liga. V Budimpešti enujejo sedaj „madjarsko ligo“, ker dosejanja društva baje prepočasno delajo za madjarizacijo. V osnovnem odboru lige sedi — čujte! — 76 odstotkov Židov. Ubogi narod madjarski, v lepe roke si prišel! Sedaj ni težko uganiti, kdo hoče civilno poroko in — brezverstvo.

Oropan vlak. Po noči na minolo soboto je tolpa neznanih drznih tolovajev napadla in ustavila blizo mesta Washington v severni Ameriki brzovlak, namenjen iz Ričmonda v Novi-York. Trije roparji so strážili z napetimi revolverji popotnike, štirje drugi pa so ulomili v poštni voz, kjer so ukradli okolo 100.000 dolarjev v gotovem denarju. Potem

so tolovaji odpeli lokomotivo, skočili na njo in zginili z njo v noči liki blisk. Pri reki Potomak so se ustavili in se prepeljali v čolnu preko reke v državo Maryland. Železniška uprava čeda 10.000 dolarjev nagrade dotičnemu, ki pomore v to, da se zasačijo roparji.

Nenavaden početek zakona. Te dni poročil se je v Nantu na južnem Franco-kem mali trgovec P. z lepim dekletom. Po poroki priredil je ženin svatom večerjo, pri kateri je družba izpraznila več steklenic vina, kakor jih je mogla prenesti: celó novoporočenca bila sta — pijana. Mlada žena je nekoliko preveč razgrajala, mladi mož jo je posavril, a v odgovor dobil je — pljusk! — krepko zausnicio. Mož je hotel pred svati dokazati, da je on „glavar“ in vrnil je svoji zakonski polovici zausnico s obresti vred ter ji zasolil še nekoliko pljusk v nameček. Razvneti žena se mu je sapolila v lice in kdo zna, kakó bi bila stvar končala, da niso prikočili svatje in pomirili prepirajočo se dvojico. Večina svatov je odšla, a to ugodno priliko je uporabila ženica in dobro naklestila svojega novoporočenega. Temu pa je vkipela kri, vrgel je klobuk ob tla, vakliknival: „Danes sem se poročil, jutri pa se ločim!“ To izrekel izšel je s nekim prijateljem iz sobe, mlada žena pa je tudi pobrala svoja kopita. Razvneti mož je razgrajal po ulicah, da dá nekoliko oduška svoji jezi in se pri tem spril s nekim stražarjem. Ta je razgrajalca vklepil in odgnal — v zapor. To je res nenavaden pričetek zakona!

Sodnijsko. 52letni sidarski mojster Ivan Tamplenisza iz Kopra je dobil predvčerajšnjem pred tukajšnjim sodiščem mesec dni jednostavnega zapora, ker je bil dne 8. aprila t. l. v Negeri težko ranil izvoškega Josipa Rodizzo. Tamplenisza je bil zatočen teškega telesnega poškodovanja, toda zatočenecov bratitelj je hotel dokazati, da je Rodizzo prvi napadel Tampleniszo in da je poslednji le prekoratil mejo samoobrane. Sodišče je pristalo temu izjavljanju in obsodilo valed tega obtoženca le zaradi prekoračenja samoobrane.

— 20letni Innocenc Denardo, italijansk podanik, je dobil predvčerajšnjem pred tukajšnjim sodiščem 14 dni zapora zaradi samozadolžene krive. Imel je v Kopru malo trgovino s jestvinami, katero pa je moral zapreti, ker je imel okolo 300 gld. primanjkljaja.

Policijsko. 30letnega dninarja Franja B. iz Postojne so zaprli, ker se je vrnil v Trst, da bi bil še izgnan od tu. — V ulici delle Poste so prijeli stražarji 51letnega mizarja Franja P. iz Trete, ker je prosjadel, namesto da bi delal. — Tukajšnjemu policijskemu ravnateljstvu so prijavili, da je po noči na 11. t. m. ukradel neznan tat trgovcu s konji Petru Perastinotiju iz Norente, okraj Pavia v Italiji, 800 ital. lir v gotovem denarju. Trgovcu je bil prenočil v hlevu gostilno „Leon d'oro“ v Romanu in v tem ko je spal, odnesel mu je drzen tat njegov zaklad.

Koledar. Danes (18.): Luka, evangeliist; Asklepijad. — Jutri (19.): Peter Alk., sp.; Etbin, op. — Polna luna. — Solce izide ob 6. uri 24 min., zatoni ob 5. uri 6 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri s jutraj 8 stop., ob 2. uri pop. 15.5 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 17. „Vaterland“ javlja, da je cesar odobril osnoveitev okrojnega sodišča v Šibeniku.

Budimpešta 17. Na sinočni konferenci liberalne stranke vprejeli so predlog ministerekega predsednika dr. Wekerla, da bodo glasovali v poslanski zbornici za nespremenjen vprejem onih zakonskih načrtov, tičočih se svobodnega izvrševanja vere, in recepcije Židov, koje načrte je bila zavrgla zbornica magnatov. Nadalje je vprejela stranka one spremembe, katere je dodala zbornica magnatov zakonu o veroizpovedanju otrok in pooblastila vlado, da predlaga v poslanski zbornici, odnosno v zbornici magnatov, da se doda zakonskemu načrtu poseben paragraf, tičoč se svobodnega izvrševanja vere.

Potsdam 17. Bivšega nemškega kancelarja v Kamerunu, Leista, spoznal je disciplinarno sodišče krivim prekoračenju uradne oblasti in nenaravnih činov pri njega uradnem postopanju. Obsodilo ga je v premeščenju v kak drug urad in na zmanjšanje dohodkov za jedno petino. (Leist je namreč tisti junak, o katerem smo pisali svojedobno

tudi mi, kako je kot vrhovni nemški uradni v Kamerunu (nemška naselbina v Afriki) trpinčil bogo ljudi ter — akrunil ženske. Op. ur.)

Belgrad 17. Dne 14. novembra t. l. boede mitropolit Mihaj slavil 50letnico svojega duhovstva. Pravoslavna duhovščina in liberalci pripravljajo se v proslavo te obletnice, tudi sinod in car sam ga hočeta o tej priliki posebno odlikovati. — Doslej se ne potrjuje govoric, da hoče mitropolit po svojem jubileju stopiti v samostan.

Sredce 17. Službeni list objavlja dekret, s katerim se sklicuje sebranje na 27. oktobra.

Sredce 17. Službeni list javlja, da hoče minister Tončev odstopiti. Tončev očita vladi, da je pritiskala na volitev. Isti minister hotel je odstopiti že dne 26. septembra t. l., toda svojo odpoved je bil umaknil pod pogojem, da ga vladina stranka izvoli v Beli Slatini.

Peterburg 17. Prolet Janičev je došel iz Darmstadta v Livadijo, da sporoči carju o vseh, katerega je dosegel v pripravljanju princesinje Alice, saročnice cesarjevičeve k prestopu v pravoslavlje.

Pariz 17. Predsednik Casimir-Perier je včeraj popoldne slovesno vprejel velikega kneza Vladimirja. Razgovor je bil jako priređen. Velikemu knezu izkazali so vojaško počast.

Trgovinske broševke.
Budimpešta. Pšenica za jesen 680—681, za spomlad 675—676 Koruza za oktober 680 do 640. Oves za spomlad 610—611. Rž nova 532—534.
Pšenica nova od 78 kil. f. 640—645, od 79 kil. f. 645—650, od 80 kil. f. 650—655 od 81 kil. f. 655—660, od 82 kil. f. 660—665.
Jčmen 685—680; proso 570—580.
Pšenica: 8 abe ponudbe, povprečje 640, stalno, jako rastoče. Prodalo se je lahko 40.000 met. st. 5—10 nč. dražje. Koruza sopro 10 nč. dražje. Trg jako živahen. Vreme: mrzlo.
Praga. Neratirani sladkor za oktober f. 18.80 december f. 18.35, bolje, vreme deževno in mrzlo.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carno vred, odpeljatelj precej f. 300/—. Novembormar f. 29.75.—. Concaas za november-maro 30—do 30.50. Četrtni za november 31.25. V glavah (nodi) za polovico oktobra 32/4, za konse oktobra 31/4.
Havre. Kava Santos good average za oktober 66.—, za februar 72.25.
Hamburg. Santos good average za oktober 70.25, december 65.75, maro 62.50.

Dunajska borza 17. oktobra 1894.
včeraj danes
Državni dolg v papirju . . . 98.95 99.20
„ „ „ v srebru . . . 98.95 99.15
Avstrijska renta v slatu . . . 128.70 128.65
„ „ „ v kronah . . . 97.90 98.10
Kreditne akcije . . . 368.— 370.75
London 10 let . . . 124.15 124.90
Napoleoni . . . 9.88 9.89
100 mark . . . 60.95 60.95
100 italj. lir . . . 45.85 45.40

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencev v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanile v bliži Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 12 kr. liter nadodredno iz St. Petra, svača (frišana) smetana. Na zahtevanje, pošljo se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesom, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Sorli, kavarar. Cl.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanajstih murvah“, priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 104—25

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO
vplana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato proskrbljeno

prodajalnico jestvin
(v ulici Belvedere št. 8)
pristopno zadržnikom in nezadržnikom, koji prvi so deležni letnega čistoga dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu
(poprej Pertotova)
10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba s gostimi in mrazimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico
v Rojanu (poprej Pertotova)
kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržnih cenah. Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani
se še vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtak od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5